

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

e-SENIOR 2.0

**JAK BEZPIECZNIE
KORZYSTAĆ Z
BANKOMATU?**

*Witam Państwa
serdecznie,*

Broszura, którą trzymają Państwo w rękach, została przygotowana przez Fundację „Idea dla Ciebie” jako część projektu „e-SENIOR 2.0” współfinansowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej w ramach Programu Wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025. Edycja 2023. Projekt ten dedykowany jest zarówno dla osób, które nie miały do tej pory do czynienia z urządzeniami takimi jak bankomat, komputer, tablet, czy smartfon, jak również dla tych, które są na początku tej drogi. Celem tego projektu jest przede wszystkim przedstawienie Seniorom podstawowych zasad bezpieczeństwa dotyczącego użytkowania tych urządzeń. Zapraszam Państwa do zapoznania się z niniejszą publikacją w której w prosty i przystępny sposób przedstawione zostaną podstawowe informacje związane z bezpiecznym korzystaniem z bankomatu.

Z wyrazami szacunku,

Agnieszka Janczura

Prezes Fundacji "Idea dla Ciebie"

Dziękuję wszystkim, którzy nauczyli mnie wytrwałości w dążeniu do celu i odwagi w podejmowaniu decyzji. Dżę wiem, jak wielką wartość ma przyjań i jak ważne jest dzielenie się wiedzą i doświadczeniem. Patrz szerzej. Mierz daleko. Odkrywaj nowe horyzonty...

Agnieszka Janeczura

Idea dla Ciebie

@ideadlaciebie · 1,11 tys. subskrybentów · 145 filmów

Ideą naszej Fundacji jest inspirowanie do zmian i odkrywania nowych możliwości niezależ... >

ideadlaciebie.org/wspieraja-nas

Subskrybuj

Główna Wideo Shorts Playlisty Społeczność Kanały Informacje 🔍

Zapraszam na kanał YouTube „Idea dla Ciebie”, na którym znajdują Państwo filmy przygotowane z myślą o Seniorach pod następującymi tytułami:

1. Jak bezpiecznie korzystać z bankomatu?
2. Oszustwa internetowe skierowane do seniorów.
3. Bankowe konto internetowe - zasady bezpieczeństwa.
4. Podstawy Worda dla seniorów.
5. Podstawy Excela dla seniorów.

www.e-senior.org.pl

Na stronie internetowej www.e-senior.org.pl również znajdują Państwo powyższe filmy, ale także niniejszy skrypt do samodzielnego pobrania i wydrukowania. Zapraszam.

Do czego służy BANKOMAT

Bankomat to urządzenie elektroniczne, samoobsługowe, które umożliwia klientom banków wykonywanie różnych transakcji. Bankomaty najczęściej wykorzystywane są do wypłaty gotówki, ale urządzenia tego typu mogą służyć także do wpłaty gotówki na swoje konto, sprawdzenia stanu konta, czy wykonanie przelewu - samodzielnie, czyli bez korzystania z pomocy obsługi banku, kasjera, czy urzędnika.

RODZAJE bankomatów

- **WEWNĘTRZNE** - znajdujące się wewnątrz pomieszczeń np. galerii handlowych czy banków.
- **PRZYŚCIENNE** - posiadają panel operacyjny na zewnątrz budynku, natomiast pozostała część urządzenia znajduje się wewnątrz budynku.
- **ZEWNĘTRZNE** - są instalowane poza budynkiem najczęściej jako urządzenia wolnostojące.
- **MOBILNE** - to odpowiednio przystosowane samochody, ustawione w pobliżu banku, w których są zainstalowane bankomaty. Przez aplikacje w telefonie klient kontaktuje się z takim pojazdem, po czym ten specjalny samochód przyjeżdża w wyznaczone miejsce i pozwala na wypłatę bądź wpłatę pieniędzy.

HISTORIA bankomatu

Bankomat to urządzenie zwane także z języka angielskiego ATM (Automatic Teller Machine), którego historia sięga pierwszej połowy XX wieku. Za pomysłodawcę urządzenia uznaje się amerykańskiego wynalazcę **Georga Simjiana**, który już w latach 30. XX wieku stworzył urządzenie pozwalające na automatyczne dokonywanie operacji finansowych. Simjian ostatecznie zarejestrował 20 patentów związanych z budową urządzenia o nazwie Bankmatic.

Do koncepcji budowy bankomatu wrócił w latach 60. XX wieku inny wynalazca **John Shepherd-Barron**. To on opracował prototyp urządzenia, które działało na karty z paskiem magnetycznym i mogło wypłacać klientom pieniądze całą dobę, niezależnie od godzin pracy banku.

John Shepherd-Barron, zdj. Bobby Nelson

Legenda mówi o tym, że udało mu się namówić szefa londyńskiego Barclays Bank, by poświęcił mu choć 90 sekund. I w tak krótkim czasie przekonał go do swego pomysłu. Bankier zachwycony pomysłem Johna Shepherd-Barrona miał powiedzieć: "Jeśli potrafi pan zrobić urządzenie, o jakim pan mówi, kupię je natychmiast".

27 czerwca 1967 roku w londyńskim Barclays Bank stanął pierwszy nowoczesny bankomat. Twórca bankomatu po latach przyznał, że inspiracją do zaprojektowania bankomatu była maszyna wydająca gumy do żucia. Do wypłaty gotówki niezbędna była papierowa karta kupowana wcześniej w oddziale banku oraz czek. Po każdej transakcji bankomat zatrzymywał zrealizowaną kartę. Pierwszy bankomat wzbudził ogromne zainteresowanie zarówno potencjalnych klientów, jak również wielu mediów. Ze względu na tak duże zainteresowanie tym rozwiązaniem już w latach 70-tych XX wieku powstały bankomaty produkowane seryjnie do powszechnego użytku przede wszystkim w Stanach Zjednoczonych oraz w Europie.

Pierwszy bankomat na świecie w Barclays Bank. Na pierwszym planie prezes Thomas Bland i aktor Reg Varney. Zdj. Fox Photos/Stringer/Getty Images

Pierwszy bankomat w POLSCE

Pierwszy bankomat, który pojawił się w Polsce w roku 1987 w III Oddziale w Warszawie Banku Polska Kasa Opieki SA przy ulicy Tadeusza Czackiego, również wzbudzał ogromne zainteresowanie. Lata 90-te XX wieku to okres prawdziwego rozwoju sieci bankomatów na świecie.

Obecnie bankomaty można spotkać prawie na każdym kroku. Pierwsze bankomaty wyposażone były w czarno-białe ekrany, a ich funkcjonowanie było powolne i urządzenia te często ulegały awariom. Dziś wszystkie nowe bankomaty znajdujące się na rynku oparte są o technologie stosowane w najnowszych komputerach, a liczba bankomatów w Polsce i na świecie ciągle rośnie.

Różne rodzaje bankomatów. Zdj. Dennis Wong

BUDOWA ZEWNĘTRZNA bankomatu

Budowa wszystkich bankomatów jest zbliżona do siebie, aby użytkownikom łatwo było z nich korzystać. Jeżeli nauczymy się obsługi jednego urządzenia dużo łatwiej będzie nam korzystać z innych urządzeń tego typu. Ważne jest uważne czytanie komunikatów, które wyświetlają się na monitorze i postępowanie zgodnie z wyświetlanymi instrukcjami.

JAK WYPŁACIĆ PIENIĄDZE z bankomatu?

KROK 1 WŁOŻENIE KARTY DO BANKOMATU

Zaczynamy od prawidłowego włożenia karty do specjalnego czytnika kart. Karta powinna być odwrócona numerem do góry, a czip karty (srebrny lub złoty kwadracik zamieszczony na karcie) powinien być bliżej bankomatu niż użytkownika.

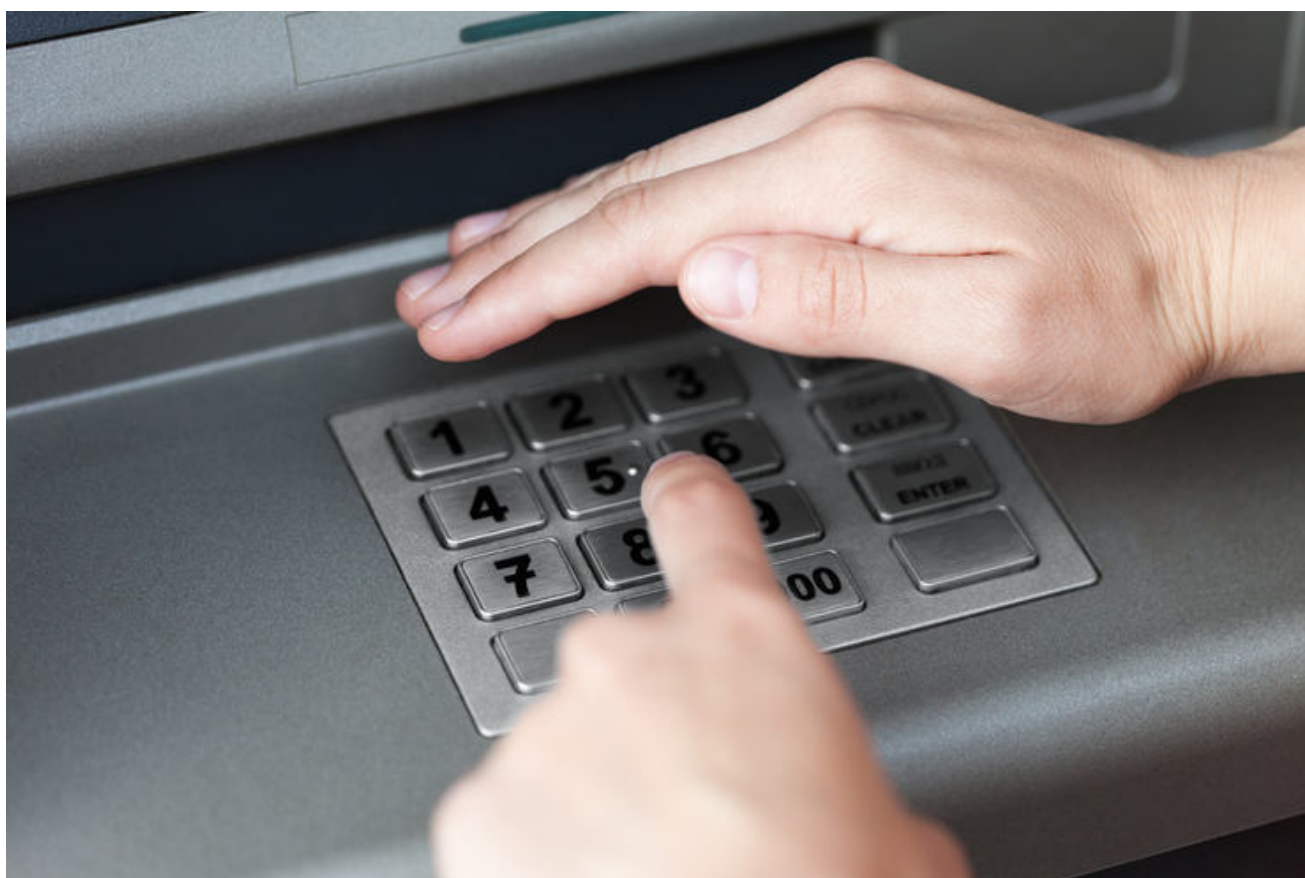
Zdj. Archiwum rankingkont.pl

KROK 2 WYBIERZ JĘZYK

Aby dokonywać wyboru konkretnych opcji za każdym razem należy nacisnąć przycisk obok napisu (opcji), którą wybieramy. Najczęściej na samym początku pojawia się komunikat: „WYBIERZ JĘZYK”. Klikamy: „JĘZYK POLSKI”. Następnie: „DALEJ”.

KROK 3 WPISZ NUMER PIN

PIN to 4-cyfrowy kod zabezpieczający dostęp do Twojego konta, który każdy właściciel karty otrzymuje wraz z kartą. Wpisany kod zatwierdzamy zielonym przyciskiem „ZATWIERDŹ”, „OK” lub „ENTER”. Aby uchronić się przed oszustami zawsze należy zakryć cyfry, które wpisujemy na klawiaturze tak, aby nikt nie mógł ich zobaczyć.

Zdj. Archiwum telepolis.pl

KROK 4 WYBÓR OPERACJI

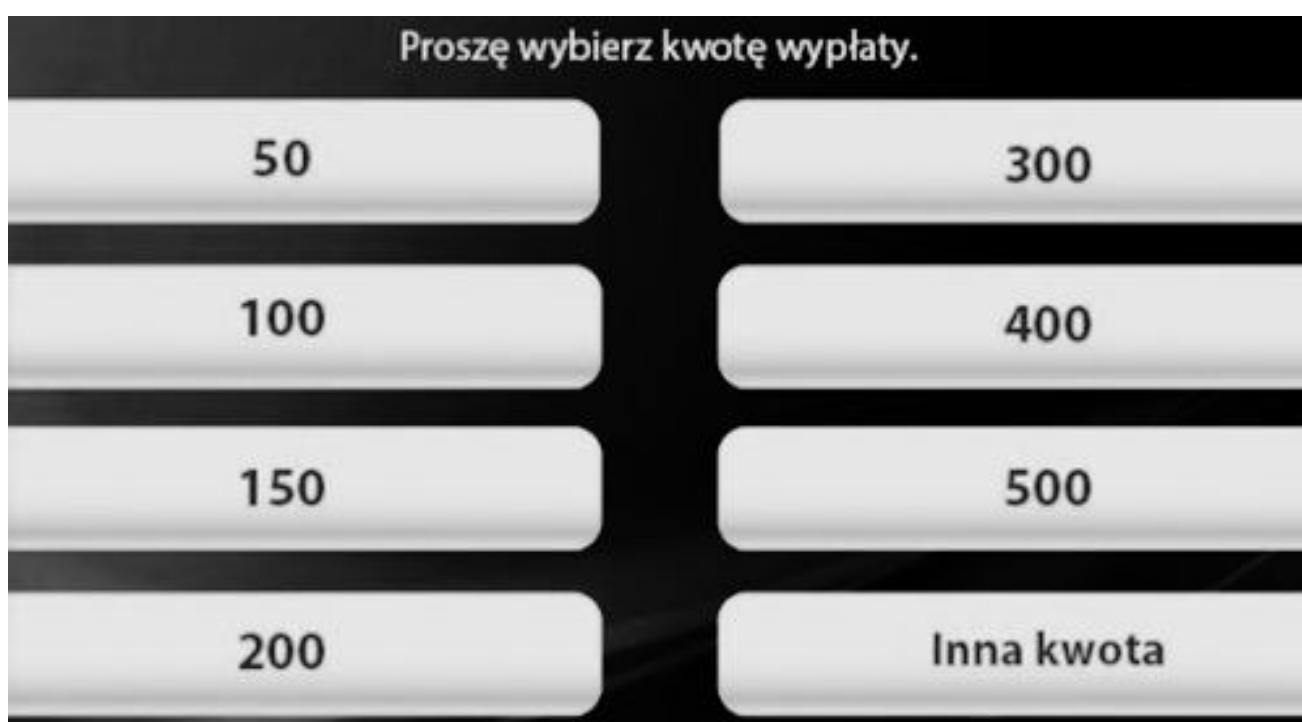
Po wpisaniu kodu PIN na ekranie pojawi się lista z wyborem operacji, które możemy przeprowadzić za pośrednictwem bankomatu (np. wypłata gotówki, sprawdzenie salda, doładowanie telefonu, zmiana PIN, wypłata środków za pomocą kodu BLIK). Jeżeli chcemy wypłacić gotówkę, należy wybrać opcję: „WYPŁATA GOTÓWKI”.

KROK 5 WYBÓR KWOTY, KTÓRĄ CHCEMY WYPŁACIĆ

W następnej kolejności na ekranie pojawią się różne kwoty, które możemy wypłacić np. 50, 100, 200, 500 zł. Jeżeli chcielibyśmy wypłacić inną kwotę niż sugerowane, należy wybrać opcję: „INNA KWOTA”, a następnie wpisać własną kwotę.

Najczęściej w bankomatach istnieją ograniczenia, jeżeli chodzi o jednorazową wypłatę gotówki. Czyli jednorazowo możemy wypłacić np. 500 lub 1000 zł (jeżeli podamy nieprawidłową wartość, bankomat poprosi Cię o podanie innej kwoty).

Jeżeli potrzebujemy wypłacić większą kwotę pieniędzy czynność należy powtórzyć. W sytuacji kiedy chcesz wypłacić sumę większą niż ta, która jest na Twoim koncie – bankomat wyświetli komunikat o niewystarczającej ilości środków na Twoim koncie.

KROK 6 POTWIERDZENIE WYPŁATY

Zanim bankomat wyda gotówkę, na ekranie pojawi się jeszcze pytanie:

„CZY CHCESZ OTRZYMAĆ POTWIERDZENIE TRANSAKCJI?”
Potwierdzenie transakcji to niewielki papierowy wydruk z bankomatu podobny do paragonu, który otrzymujemy w sklepie. Warto odpowiedzieć na to pytanie: „TAK”, ponieważ w przypadku jakichkolwiek problemów, będzie on stanowił podstawę np. do ewentualnej reklamacji.

KROK 7 ODBIÓR GOTÓWKI

Po zakończeniu wszystkich operacji wyciągamy wysuniętą kartę, i odbieramy banknoty oraz wydruk wraz z potwierdzeniem.

ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z BANKOMATU

Bankomaty stały się nieodłączną częścią naszego codziennego życia, umożliwiając nam łatwy dostęp do gotówki i dokonywanie różnych transakcji finansowych. Jednakże, wraz z coraz większą popularnością bankomatów, rośnie również liczba oszustw i kradzieży związanych z ich użytkowaniem. Dlatego też, niezależnie od tego, czy jesteś doświadczonym użytkownikiem bankomatów, czy dopiero zaczynasz z nich korzystać, ważne jest, abyś zapoznał się z zasadami dotyczącymi bezpiecznego korzystania z tych urządzeń.

Na kolejnych stronach znajdziesz zasady bezpiecznego korzystania z bankomatów i stosuj je konsekwentnie przy każdej transakcji. Pamiętaj, że twoje bezpieczeństwo finansowe jest w twoich rękach, dlatego też działaj odpowiedzialnie i unikaj potencjalnych zagrożeń.

1. WYBIERAJ BEZPIECZNE LOKALIZACJE

Przed skorzystaniem z jakiegokolwiek bankomatu, upewnij się, że znajduje się on w dobrze oświetlonym i zamieszkałym miejscu.

Unikaj korzystania z bankomatów znajdujących się w odosobnionych okolicach lub w obszarach o wysokiej przestępczości. Jeśli to możliwe, wybieraj bankomaty zainstalowane przy oddziałach banków, które są zwykle lepiej chronione i monitorowane.

2. BĄDŹ CZUJNY

Przed rozpoczęciem transakcji, starannie obserwuj otoczenie. Sprawdź, czy nikt nie patrzy na twoje ręce podczas wprowadzania kodu PIN.

Unikaj rozmawiania przez telefon lub rozpraszających czynności podczas korzystania z bankomatu. Skoncentruj się na swoich działaniach i bądź świadomy ewentualnych podejrzanych osób wokół ciebie.

3. ZABEZPIECZ SWOJE DANE

Nigdy nie udostępniaj swojego kodu PIN innym osobom. Pamiętaj, że żadna instytucja finansowa nigdy nie poprosi cię o podanie kodu PIN przez telefon, e-maila lub jakiegokolwiek inne medium. Dbaj również o to, aby nikt nie widział twojej karty podczas wprowadzania jej do bankomatu.

Jeśli widzisz podejrzane urządzenia lub podejrzane kamery na bankomacie, natychmiast zrezygnuj z transakcji i zgłoś to bankowi.

4. NIE PRZECHOWUJ INFORMACJI O SWOIM NUMERZE PIN RAZEM Z KARTĄ

Przezorny użytkownik bankomatów nigdy nie powinien przechowywać kodu PIN razem z kartą. Jeśli używasz notatnika lub aplikacji do przechowywania haseł, starannie zabezpiecz tę informację i pamiętaj o stosowaniu silnego hasła dostępu do tych zasobów.

6. REGULARNIE SPRAWDZAJ SWOJE TRANSAKCJE

Bądź czujny i śledź swoje transakcje bankomatowe na bieżąco. W przypadku jakichkolwiek nieprawidłowości lub podejrzeń o nieautoryzowane operacje, natychmiast skontaktuj się z bankiem i zgłoś to incydent.

FUNDACJA "IDEA DLA CIEBIE"

Ignaców 14a

63-507 Kobyla Góra

www.ideadlaciebie.org